

Aika: perjantai 13.5.2005 kello 13 - 15
Paikka: Helsingin yliopisto, kokoushuone B439, Teollisuuskatu 23, Helsinki
Läsnä: Katri Vänttinen, AMKIT-konsortio/ARENE ry, puheenjohtaja
Ari Ahlqvist, HY
Juha Hakala, HYK
Esa Kurki, HYK
Pasi Kurvinen, HYK
Thomas Roos, CSC
Marko Tenkanen, HYK
Poissa: Ere Maijala, HYK

1. Kokouksen avaus ja esittelyt

Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 13:15.

Ryhmän kokoonpano on seuraava:

Projektipäällikkö Katri Vänttinen, AMKIT-konsortio/ARENE ry, puheenjohtaja
Atk-suunnittelija Ari Ahlqvist, Helsingin yliopisto
Kehittämisjohtaja Juha Hakala, Helsingin yliopiston kirjasto
Sovellussuunnittelija Esa Kurki, Helsingin yliopiston kirjasto
Atk-suunnittelija Pasi Kurvinen, Helsingin yliopiston kirjasto
Sovellussuunnittelija Ere Maijala, Helsingin yliopiston kirjasto
Järjestelmäasiantuntija Thomas Roos, Tieteen tietotekniikan keskus CSC
Pääsuunnittelija Marko Tenkanen, Helsingin yliopiston kirjasto/Mikkelin mikrokuvaus- ja konservointilaitos

Työryhmän puheenjohtajaksi on kutsuttu Katri Vänttinen.

2. Sihteerin valinta

Päätettiin, että sihteerin tehtävät kiertävät aakkosjärjestyksessä. Tämän kokouksen sihteeriksi valittiin siten Ari Ahlqvist.

3. Asialistan hyväksyminen

Ensimmäisen kokouksen koolle kutsujan Juha Hakalan toimittama asialista hyväksyttiin.

4. Digitaalisen kirjaston ohjausjärjestelmän ja triangelin kuvaus

Juha Hakala esitteli digitaalisen kirjaston palveluiden ohjausjärjestelmän toiminnan periaatteet (PowerPoint-esitys: <http://www.lib.helsinki.fi/digiohjaus/>).

Digitaalisen kirjaston palvelukokonaisuus muodostuu kolmesta osasta: kirjastojärjestelmästä, tiedonhakuportaalista ja dokumenttiarkistosta. Ohjausjärjestelmän kehittäminen on välttämätöntä koko digitaalisen kirjaston palvelukokonaisuuden kehittämiseksi kaikkien käyttäjäryhmien tarpeet huomioon ottaen. Ohjausjärjestelmä muodostuu linjauksia tekevästä verkkopalveluryhmästä sekä kolmesta asiantuntijaryhmästä. Kaikki ryhmät ovat luonteeltaan neuvoa antavia sekä asioita valmistelevia. Varsinainen päätöksenteko pysyy edelleen kirjastosektoreiden yhteistyöelimillä ja/tai ohjelmistojen nykyisillä päätöksentekoelimillä.

Kansalliskirjasto asettaa asiantuntijaryhmät. Ne kokoontuvat vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Todettiin, että digitaalisen kirjaston ohjausjärjestelmä ennakoi kansalliskirjaston toimialan laajennusta.

5. Keskustelu laitteistoryhmän toiminnasta

Ryhmän toimialaksi todettiin triangelin laitealusta ja sen kehittäminen. Toimialaan tällä hetkellä kuuluvat palvelimet ovat Sanni, Armas, Julle ja Nelli. Ryhmä toimii verkkopalveluryhmän asiantuntijaryhmänä, ja toimittaa ehdotuksensa sille. Verkkopalveluryhmä esittelee asiat edelleen päättävälle elimelle, joita ovat kirjastot ja niiden muodostamat konsortiot tai muut yhteistyöelimet.

6. Digitaalisen kirjaston sovellusten nykyinen palvelintilanne ja ylläpidon kustannukset, sekä tulevaisuuden näkymät 2005 – 2006

Thomas Roos esitteli laatimansa kaavion CSC:n hoidossa olevista, kirjastojärjestelmien Sanni- ja Armas-palvelimista sekä tiedonhakuportaalin Nelli-palvelimesta. CSC:n konesalissa on myös dokumenttiarkiston käyttöön hankittu palvelin.

a) Sanni

Juha Hakala totesi, että viiden vuoden aikana korkeakoulujen Sanni-palvelinta on päivitetty 16 kertaa. Palvelimeen on mm. lisätty 3 system boardia, levyjärjestelmät ja web-edustakoneet on uusittu. Laitteisto toimii nyt hyvin. Käyttö ei enää näillä näkymin kovin paljon kasva. Nykyisen laitteiston uusimisen perusteet tulevat iästä ja ylläpidokustannuksista (294 000 €/vuosi Sanni + web-edustakoneet

b) Armas

Katri Vääntinen kertoi, että ammattikorkeakoulujen Armas-palvelimen historian aikana sen muistia on kasvatettu 16:sta 28 gigatavuun. Palvelin on toiminut luotettavasti, mutta

sen haasteena on vanhentunut levyjärjestelmä, jonka vuoksi levykapasiteetin kasvattaminen edellyttäisi koko levyjärjestelmän uusimista. Välitöntä lisälevyjen hankintatarvetta ei toistaiseksi ole Armaksen ylläpitokulut ovat 113 000 €vuodessa.

c) Nelli

Juha Hakalan mukaan Nelli-portaalin palvelimessa ei ole päivitystarpeita, laitteisto riittää hyvin toistaiseksi. Nellin ylläpitokulut ovat 69 000 €vuosi.

d) Julle

Pasi Kurvinen esitteli digitaalisen dokumenttiarkiston palvelintilannetta. Tällä hetkellä käytössä on HYK:in tiloissa Vallilassa oleva tilapäinen palvelin. CSC:n konesalissa olevaa palvelinta ei ole otettu vielä käyttöön. Pasi Kurvinen totesi, että käytössä oleva palvelin on toistaiseksi riittänyt hyvin, mutta että yhtäaikaista käyttäjiä tuskin on ollut paljon. Tulevaa tarvetta on vaikea ennakoita. Monet tahot ovat päättäneet tai harkitsevat käyttävänsä ulkoista palvelinta aineiston varastointiin. EnCompassiin tallennetaan tällöin ainoastaan metadatta ja linkki aineistoon.

EnCompass- eli Julle-palvelimen ylläpitokustannukset ovat tällä hetkellä n. 30 000 € vuodessa.

e) Mikkelin palvelintilanne

Marko Tenkanen esitteli HYK:in Mikkelissä sijaitsevan Mikrokuvaus- ja konservointilaitoksen tilannetta. Digitoituja aineistoja ovat mm. historiallinen sanomalehtikirjasto ja tieteellisten aikakauslehtien kirjasto. Lisää digitoituja on tulossa. Digitoitujen aineistojen vaatimat tiedostopalvelimen, joka sijaitsee Mikkelin tiloissa

7. Sanni-palvelimen modernisointihanke 2007

Linnea2-konsortiossa on jo tehty päätös Sanni-palvelimen uusimisesta v. 2007. Yliopistokirjastojen neuvosto on tehnyt 11.11.2004 päätöksen, jonka mukaan verkkopalveluryhmän tehtävänä on valmistella triangelin palvelinten uusimista ja tehdä tarvittavat selvitykset. Valmistelussa on otettava huomioon eri vaihtoehdot: yksi yhteinen tai useampi palvelin. Laitteistoryhmä toimii tässä verkkopalveluryhmän asiantuntijaryhmänä.

Sannin vaihto uuteen tapahtuisi todennäköisesti kesällä tai loppuvuodesta 2007. CSC on alustavasti varautunut toimimaan projektin vetäjänä. Levyjärjestelmät ja edustakoneet jäisivät vanhasta laitteistosta. Uusimiseen on anottu OPM:ltä määrärahaa, lisäksi vanhasta laitteistosta saadaan vielä jotain.

Kaikkien ryhmän toimialaan kuuluvien sovellusten yhteinen nimittäjä on SUN. Tästä johtuen yhteinen palvelin on mahdollinen, mutta samalla suljetaan muut laitetoimittajat pois. Todettiin, että erilaisia kombinaatioita on tutkittava ja laskettava niiden kustannusvaikutukset (TCO viidelle vuodelle). On otettava huomioon SUN:in ja CSC:n tukimaksut ja eri domain-määrien vaikutukset.

Velvoitettiin Juha Hakala laatimaan laitteistoryhmälle skenaarioita eri vaihtoehtoista.

8. Muut asiat

Linnea2-konsortio päivittää Voyagerin unicode-versioon (2003.1.1) heinä-elokuun vaihteessa. AMKIT-konsortion versiopäivitys on tilattu ajalle 15.-17.8.2005.

9. Seuraava kokous

Laitteistoryhmä kokoontuu seuraavan kerran 29.8.2005 kello 12 – 16 digiohjausryhmien yhteisen kokoontumisen yhteydessä.

10. kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 15:10